

Norma
pentru modificarea și completarea Normei nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea
activelor fondurilor de pensii private, aprobată prin Hotărârea Comisiei de Supraveghere
a Sistemului de Pensii Private nr. 22/2011

În vigoare de la 20 februarie 2023

Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 142 din 20 februarie 2023

Având în vedere prevederile art. 23, 25, 28 și 54 din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 79 alin. (4), art. 84, 87 și 90 din Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 2 alin. (1) lit. c) și d), art. 3 alin. (1) lit. b), art. 5 lit. c), art. 6 alin. (1) și (2) și ale art. 7 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în urma deliberărilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din ședința din data de 01 februarie 2023,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezenta normă.

Art. I. - Norma nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private, aprobată prin Hotărârea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private nr. 22/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 5 ianuarie 2012, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2 alineatul (1), după litera c) se introduce o nouă literă, litera c¹), cu următorul cuprins:

Exemplarul 1/3

„c¹) art. 3 din Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare, cu modificările și completările ulterioare, precum și de normele și regulamentele de aplicare a acestora;”

2. La articolul 2 alineatul (2), literele d) și e) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„d) agenții de rating - agențiile internaționale de evaluare a riscului ale căror calificative sunt luate în considerare la încadrarea instrumentelor financiare în categoria investment grade sunt Fitch, Standard & Poor’s și Moody’s;

e) O.P.C.V.M. tranzacționabil (Exchange Traded Fund - ETF) - un O.P.C.V.M. admis la tranzacționare pe o piață reglementată din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, în cazul conformării cu prevederile Ghidului ESMA privind O.P.C.V.M.-urile tranzacționabile de tip ETF și alte aspecte legate de O.P.C.V.M.-uri, cu modificările și completările ulterioare, a cărei politică de investiții stabilită în regulile fondului are ca obiectiv replicarea completă sau parțială a performanței unui anumit indice de acțiuni, denumit indice de referință, prin investirea totală sau parțială în componentele indicelui de referință;”

3. La articolul 2 alineatul (2), litera h) se abrogă.

4. La articolul 2 alineatul (2), literele r) și t) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„r) Directiva MiFID - Directiva 2014/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele de instrumente financiare și de modificare a Directivei 2002/92/EC și a Directivei 2011/61/EU, republicată, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 173 din 12 iunie 2014;

...

t) piața reglementată - sistem multilateral, operat și/sau administrat de un operator de piață, care asigură sau facilitează reunirea, în cadrul sistemului și în conformitate cu regulile cu caracter nediscreționar ale pieței reglementate, a unor interese multiple de vânzare și cumpărare de instrumente financiare ale unor terțe părți, într-un mod care conduce la încheierea de contracte cu instrumente financiare admise la tranzacționare pe baza normelor și/sau a sistemelor sale și care este autorizat și funcționează în mod regulat și care este prezent în lista piețelor reglementate în conformitate cu prevederile art. 56 din Directia MiFID;”

5. Articolul 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 4. – (1) Administratorul are următoarele obligații:

a) să asigure investirea activelor fondurilor de pensii private cu respectarea limitelor prevăzute de Legea nr. 411/2004 și de Legea nr. 204/2006 și a celor stabilite prin prospectul schemei de pensii;

b) să investească activele fondurilor de pensii private într-un mod care să asigure securitatea, calitatea, lichiditatea și profitabilitatea activelor fondului de pensii private;

c) să asigure diversificarea portofoliului fondului de pensii private, în vederea dispersiei riscului și a menținerii unui grad adecvat de lichiditate. Activele se diversifică în mod corespunzător, astfel încât să se evite dependența excesivă de un anumit activ, emitent sau grup de societăți comerciale, precum și concentrări de riscuri pe ansamblul activelor;

d) să acționeze, în desfășurarea activităților sale, în mod loial și echitabil, cu competența, grija și diligența care se impun, în interesul fondurilor de pensii private pe care le administrează;

e) să aibă și să utilizeze eficient resursele și procedurile necesare pentru buna desfășurare a activităților sale;

f) să adopte măsuri pentru identificarea, prevenirea și gestionarea conflictelor de interese;

g) să se conformeze tuturor reglementărilor aplicabile în desfășurarea activităților, astfel încât să promoveze cele mai bune interese ale participanților și ale beneficiarilor săi.

(2) Administratorul aplică un nivel ridicat de diligență în selectarea și monitorizarea permanentă a investițiilor.

(3) Administratorul se asigură de faptul că persoanele implicate în activitatea de investire dispun de cunoștințe și de o înțelegere adecvată a activelor în care se investește.

(4) Administratorul stabilește, instituie și aplică politici și proceduri scrise privind diligența necesară și pune în aplicare măsuri eficiente pentru a se asigura că deciziile de investiții luate în numele fondurilor de pensii private se execută în conformitate cu obiectivele, strategia de investiții și gradul de risc ale fondurilor de pensii private.

(5) Politicile și procedurile privind diligența necesară menționate la alin. (4) se revizuiesc și se actualizează cel puțin anual.”

6. La articolul 5, litera b) se abrogă.

7. La articolul 6, litera f) se modifică și va avea următorul cuprins:

„f) proceduri de investire a activelor, care conțin descrierea procesului de elaborare, aprobare și aplicare a strategiei de investiții, responsabilitățile structurii de conducere și a directorului de investiții cu privire la aplicarea strategiei de investiții, respectiv analizarea oportunităților investiționale, inclusiv procesele de dezinvestire, implementarea unor sisteme de alertă timpurie în cazul în care valoarea unui instrument financiar din portofoliu, cu excepția titlurilor emise de statul român înregistrează o scădere cu cel puțin 10% față de valoarea de achiziție, inclusiv ajustată cu valoarea dividendelor / cupoanelor încasate, alertă care să declanșeze obligativitatea reevaluării deținerii din portofoliul fondului de pensii și adoptarea de măsuri asumate la nivelul structurii de conducere a administratorului;”

8. La articolul 12 alineatul (1), litera m) se modifică și va avea următorul cuprins:

„m) activele fondului de pensii private pot fi alocate investițiilor private de capital, cu următoarele limite:

(i) 1% din active pot fi alocate investițiilor private de capital sub forma acțiunilor la societăți din România, din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European sau titluri de participare la fondurile de investiții private de capital din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European;

(ii) 3% din activele fondului de pensii private pot fi alocate investițiilor private de capital sub forma acțiunilor la societăți din România, din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European sau sub forma titlurilor de participare la fondurile de investiții private de capital din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European, în care statul român deține acțiuni sau titluri de participare ;

(iii) 5% din activele fondului de pensii private pot fi alocate investițiilor private de capital sub forma acțiunilor la societăți din România, din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European sau sub forma titlurilor de participare la fondurile de investiții private de capital din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European, în care statul român deține acțiuni sau titluri de participare, care sunt finanțate din fonduri alocate prin Planul Național de Redresare și Reziliență și domeniile în care se realizează investițiile sunt supuse aprobării Autorității de Supraveghere Financiară (A.S.F.) și a Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene.”

9. La articolul 13, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care statul român deține, direct sau indirect, o participație mai mare de 50% din capitalul social al unui emitent, administratorul poate investi 10% din activele unui fond de pensii în respectivul emitent sau în fiecare categorie de active ale acestuia, fără a depăși în total 10%.”

10. După articolul 17² se introduc două noi articole, articolele 17³ și 17⁴, cu următorul cuprins:

„Art. 17³. - Prin excepție de la prevederile art. 17 alin. (1) lit. c) și d), administratorul poate investi activele fondurilor de pensii private în obligațiuni corporative fără rating sau cu calificativ insuficient, emise de persoane juridice din România, în cazul în care statul român deține, direct sau indirect, o participație de minimum 50% din capitalul social al emitentului respectiv.

Art. 17⁴ – (1) Atunci când administratorul investește activele fondului de pensii private în instrumentele prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. k) și m), acesta evaluează tranzacțiile selectate luând în considerare oportunitățile și riscurile asociate, toți factorii de natură juridică, fiscală sau financiară ori de altă natură care afectează valoarea, resursele umane și materiale, precum și strategiile, inclusiv strategiile de ieșire.

(2) Administratorul se asigură că documentele de constituire ale entităților prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. k) și m) cuprind obligativitatea evaluării activelor în care acestea investesc în

conformitate cu principiul valorii juste, iar entitățile menționate realizează evaluarea cel puțin cu frecvență anuală.

(3) Atunci când administratorul investește activele fondului de pensii private în instrumentele prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. k) și m):

a) depune toate diligențele astfel încât investiția să fie atent monitorizată în privința drepturilor fondului de pensii private și a obligațiilor contrapărții care decurg din documentele semnate între administrator și administratorul fondului de private equity;

b) monitorizează și evaluează, fără a se limita la, alocarea activelor și investițiile fondului de private equity, evenimentele corporative ale societăților în care fondul de private equity a investit, după caz, funcționarea sistemului de guvernanta și evitarea conflictului de interese în cadrul fondului de private equity și îndeplinirea de către administratorul fondului de private equity a obligațiilor fiduciare.

c) se asigura că portofoliul are nivelul de lichiditate necesar desfășurării activității și obligațiilor fondurilor de pensii private.

(4) Posibilitatea de a investi activele fondului de pensii private în acțiuni și obligațiuni emise de societățile de proiect, sau în fonduri de investiții specializate în infrastructură, prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. k) sau în investiții private de capital, prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. m) trebuie să fie clar precizată în cadrul declarației privind politica de investiții a administratorului și reflectată corespunzător în politica și procedurile de administrare a riscurilor care trebuie să conțină cel puțin criterii generale de alegere a emitentului, precum și criterii care să conducă la o tranzacționare în beneficiul participanților.

(5) Investirea activelor fondului de pensii în acțiuni și obligațiuni emise de societățile de proiect, sau în fonduri de investiții specializate în infrastructură, prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. k) sau în investiții private de capital, prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. m) poate fi realizată numai în baza deciziei directorului de investiții, adoptată pentru fiecare tranzacție în parte, fundamentată în scris și care conține cel puțin detalii referitoare la emitent, la prețul tranzacției, la durata investiției, precum și orice alte detalii specifice investiției realizate în conformitate cu documentele de emisiune/contractele încheiate, după caz.

(6) Decizia de investire menționată la alin. (5) se transmite Autorității de Supraveghere Financiară la solicitarea acesteia.”

11. La articolul 22, alineatele (2) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) Administratorul nu poate transmite ordine de tranzacționare în numele fondului de pensii private pe care îl administrează entităților prevăzute la alin. (1), cu excepția ofertelor publice de vânzare sau cumpărare, ofertelor de tip plasament privat, inclusiv a tranzacțiilor pe piața primară a titlurilor de stat.

...

(4) Administratorul nu poate transmite ordine de tranzacționare în numele fondului de pensii private pe care îl administrează entităților prevăzute la alin. (3), cu excepția ofertelor publice

de vânzare sau cumpărare, ofertelor de tip plasament privat, inclusiv a tranzacțiilor pe piața primară a titlurilor de stat.”

12. La articolul 31 alineatul (1), litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) folosind ca preț net cotația bid a BVAL London 4PM (sursa BVL4), afișată de furnizorul de cotații Bloomberg Finance L.P. sau cotația bid a RRPS (sursa RRPS), afișată de furnizorul de cotații Thomson Reuters S.A. pentru ziua respectivă;”

13. La articolul 31, după alineatul (6) se introduc două noi alineate, alineatele (7) și (8), cu următorul cuprins:

„(7) În calcularea valorii activelor va fi utilizată:

a) rotunjirea la 6 zecimale a datelor care vor fi folosite la calcul, respectiv preț net și dobânda acumulată în valori monetare exprimate în valuta instrumentului;

b) rotunjirea la două zecimale, la momentul trecerii în echivalent monetar în lei.

(8) În calculul dobânzii zilnice acumulate se va utiliza exclusiv rata dobânzii la nivelul formulei/convenției precizate în prospectul de emisiune.”

14. La articolul 35, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 35 - (1) Depozitele cu plata dobânzii la scadență constituite la instituții de credit, indiferent de durata depozitului, se evaluează folosindu-se metoda bazată pe recunoașterea zilnică a dobânzii aferente perioadei scurse de la data efectuării plasamentului, utilizându-se convenția de calcul cu prima zi inclusă pentru acumularea dobânzii.”

15. La articolul 43, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care contrapartida nu a furnizat o cotație, administratorul utilizează pentru evaluarea zilnică, pentru o perioadă de maximum 3 zile lucrătoare consecutive, ultima evaluare a contractului forward furnizată de contrapartidă.”

16. La articolul 43, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În cazul în care contrapartida nu a furnizat o cotație ulterior perioadei prevăzute la alin. (2), administratorul utilizează pentru evaluarea zilnică cotația oferită de un alt furnizor.”

17. Articolul 46 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 46. - (1) Pentru evaluarea investițiilor private de capital sub forma acțiunilor la societăți din România, din state ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European sau sub forma participațiilor la fondurile de investiții private de capital din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European și pentru evaluarea acțiunilor emise de societățile de proiect se utilizează valoarea contabilă.

(2) Valoarea contabilă este determinată prin raportarea poziției «Capitaluri proprii» din cele mai recente situații financiare anuale auditate, depuse la organele competente, după caz, la numărul de acțiuni emise/participații existente.

(3) Valoarea contabilă se calculează în termen de maximum 60 de zile de la data-limită de depunere la organele competente a situațiilor financiare anuale auditate sau, în cazul în care nu există obligativitatea depunerii acestora la organele competente, valoarea contabilă se calculează în termen de maximum 60 de zile de la data aprobării situațiilor financiare anuale de către organele statutare competente, în baza situațiilor financiare anuale auditate.

(4) În cazul în care administratorii nu obțin situațiile financiare anuale auditate în termen de 60 de zile de la data aprobării acestora de către organele statutare competente sau de la data-limită de depunere a acestora la organele competente, după caz, investițiile private de capital se includ în activul fondului de pensii private la valoarea zero.

(5) Valoarea contabilă determinată conform prevederilor alin. (3) este valabilă până la maximum 60 de zile după data-limită de depunere a următoarelor situații financiare anuale auditate la organele competente, sau, în cazul în care nu există obligativitatea depunerii acestora la organele competente, până la maximum 60 de zile de la data aprobării de către organele statutare competente.

(6) Administratorul transmite către Autoritatea de Supraveghere Financiară situațiile financiare anuale auditate utilizate în determinarea valorii contabile cel târziu în ziua lucrătoare următoare utilizării în evaluare a valorii contabile respective.

(7) În aplicarea prevederilor alin. (1), administratorul se asigură că auditorul este firmă de audit, în sensul Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, de modificare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului și de abrogare a Directivei 84/253/CEE a Consiliului, cu modificările și completările ulterioare, are o experiență profesională de cel puțin 36 de luni și nu se află într-o situație de incompatibilitate sau de conflict de interese prevăzută de legislația în vigoare. În lipsa îndeplinirii acestor condiții de către auditor, investițiile prevăzute la alin. (1) se includ în activul fondului de pensii la valoarea zero.

(8) Administratorul transmite către Autoritatea de Supraveghere Financiară rezultatele verificării efectuate în aplicarea prevederilor alin. (7) în termen de 5 zile lucrătoare de la data efectuării verificării.

(9) Prin excepție de la prevederile alin. (1), până la data obținerii celor mai recente situații financiare anuale auditate, depuse la organele competente, după caz, pentru evaluarea investițiilor prevăzute la alin. (1) se utilizează prețul de achiziție.”

18. La articolul 50, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) În categoria „SumeÎnDecontareTranzitRezolvare” sunt incluse sumele reprezentând:

a) garanția/marja/colateralul constituite pentru contractele derivate pentru acoperirea riscului valutar;

b) garanția/marja/colateralul constituite pentru contractele derivate pentru acoperirea riscului de dobândă.”

19. La articolul 55, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 55. - (1) Comisionul de administrare din activul total al fondului de pensii private este estimat și înregistrat zilnic în calculul valorii activului net și regularizat lunar, conform documentelor justificative.”

20. Articolul 60 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 60. - În vederea gestionării operațiunilor zilnice ale fondului de pensii, administratorul va avea în structura sa organizatorică o direcție de investiții organizată în mod distinct, responsabilă cu analiza oportunităților investiționale și plasarea activelor în conformitate cu strategia stabilită de consiliul de administrație sau de consiliul de supraveghere, după caz, condusă de un director de investiții, persoană cu funcție-cheie autorizată de A.S.F.”

21. Articolul 61 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 61. - Directorul de investiții are cel puțin următoarele atribuții în domeniul său de activitate:

- a) să organizeze activitatea direcției de investiții;
- b) să asigure investirea activelor, cu respectarea limitelor prevăzute de Legea nr. 411/2004, de Legea nr. 204/2006, de prezenta normă și a celor stabilite prin prospectul schemei de pensii;
- c) să asigure diversificarea portofoliului fondului de pensii private și să mențină un grad adecvat de lichiditate;
- d) să decidă cu privire la investirea activelor fondului de pensii în limita competențelor și în conformitate cu strategia de investire a activelor stabilită de administrator;
- e) să asigure dezvoltarea de politici și proceduri adecvate privind analiza oportunităților investiționale și a plasării activelor;
- f) să asigure respectarea reglementărilor prudențiale;
- g) să asigure informarea structurii de conducere asupra problemelor și evoluțiilor semnificative care ar putea influența profilul de risc al fondului de pensii private;
- h) să stabilească sisteme de raportare detaliate și oportune către structura de conducere, care să permită acestora să efectueze o evaluare corectă a activității desfășurate;
- i) să asigure dezvoltarea de politici și proceduri privind monitorizarea continuă a portofoliului de investiții și a procesului de investire și dezinvestire a activelor;
- j) să asigure dezvoltarea de politici și proceduri privind tranzacțiile efectuate în numele fondului de pensii, astfel încât să se asigure obținerea celui mai bun rezultat posibil, ținând seama de prețul, costurile, rapiditatea, probabilitatea de executare și de decontare, mărimea, natura ordinilor de tranzacționare sau de orice alte considerente privind executarea tranzacției;”

Art. II. - Investițiile private de capital deținute în portofoliul fondurilor de pensii private la data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 174/2022 pentru modificarea unor acte normative din domeniul pensiilor private, precum și angajamentele asumate prin contractele aflate în curs de derulare la data respectivă, care depășesc limitele prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. m) sunt supuse dispozițiilor legale aplicabile la data încheierii contractelor/asumării angajamentelor respective.

Art. III. – Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării.

**Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,
Nicu MARCU**

**București, 3 februarie 2023
Nr. 4**